

OD REDAKTORA NACZELNEGO

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością oddajemy do rąk Czytelników numer 2/2019 „Krytyki Prawa”. Tom składa się z trzech części. Część I zawiera artykuły związane z tematem „Finanse przyszłości”; część II zawiera teksty różne, część III – sprawozdanie z konferencji.

Tematem numeru jest wpływ nowych technologii na funkcjonowanie współczesnych systemów prawa podatkowego, w szczególności prawa polskiego. Poszczególne teksty zawierają analizę rozwiązań prawnych związanych z digitalizacją obowiązków instrumentalnych, tj. z przekazywaniem ewidencji i rejestrów księgowych za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz stosowaniem najnowszych narzędzi cyfrowych wykorzystywanych do uszczelniania systemu podatkowego i skuteczniejszej kontroli podatników. Zaprezentowano w nich analizę zagadnień prawnych związanych z wykorzystaniem blockchainu w biznesie, poddano pod dyskusję zagadnienie istnienia w danym kraju „stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej” (*fixed establishment*) podmiotu zagranicznego prowadzącego działalność o charakterze cyfrowym w kontekście zasad opodatkowania transakcji podatkiem od towarów i usług, a także dokonano analizy i oceny rozwiązań przygotowanych przez Komisję Europejską w zakresie opodatkowania znaczącej obecności cyfrowej, tj. zakładu cyfrowego, jako narzędzia opodatkowania gospodarki cyfrowej w Unii Europejskiej. Niniejsze opracowania dotyczą zatem rewolucji technologicznej w zakresie rozliczeń podatkowych, jaka aktualnie ma miejsce w wielu państwach na całym świecie, w tym również w Polsce, a która w najbliższej przyszłości w istotny sposób zmieni istniejący „świat podatków”. Redaktorem naukowym tej części jest dr Robert Zieliński.

Część II zawiera różne teksty podejmujące ważne, aktualne, uniwersalne i lokalne problemy, m.in. tekst prof. dr. hab. Waldemara J. Wołpiuka o relacji prawa i kultury (część I została opublikowana w numerze w numerze 1/2019), artykuł dotyczący wpływu Brexitu na podatki graniczne w Polsce prof. dr. hab. Andrzeja Gorgola i tekst prof. dr. hab. Rafała Dowgiera o problematyce nadpłat powstałych w związku z orzeczeniami Trybunału Konstytucyjnego.

Część III zawiera krótką relację studenta z ogólnopolskiej konferencji podatkowej, która odbyła się w ALK.

Zapraszam do lektury!

Szanowni Czytelnicy i Autorzy!

Jednocześnie zapraszam Państwa do zgłaszania artykułów na różne interesujące tematy, z tym że dwa przyszłoroczne numery chcemy w dużej części poświęcić problematyce, która wydaje się nam szczególnie ważna. Numer 1/2020 ma roboczy tytuł: „Przemiany prawne, społeczne i polityczne w Europie Środkowej i Wschodniej 1989–2004”. Numer 2/2020 będzie dotyczył modeli nowoczesnego kształcenia prawników w świetle nowej ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce. Na teksty do numeru 1/2020 czekamy do 1 grudnia 2019; a na artykuły do numeru 2/2020 do 31 stycznia 2020 roku.

Rok 1989 był przełomowy, jeśli chodzi o zmiany, które dokonały się w Europie Środkowej i Wschodniej. Równie ważny był jednak okres następnych 15 lat, kiedy to nastrój rewolucyjny osłabł i konieczne było stawienie czoła wielu wyzwaniom natury gospodarczej, społecznej, politycznej i prawnej. Centralne planowanie zostało zastąpione przez wolny rynek, ustrój socjalistyczny przez demokrację, a rządy partii przez rządy prawa. Osiągnięto wiele, ale pojawiło się także wiele nowych problemów i komplikacji. Okazało się, że wiele pomysłów przeszczepionych wprost z Zachodu nie działa skutecznie wobec specyfiki Europy Środkowo-Wschodniej. Dziś, po latach, chcemy spojrzeć na ten przełomowy okres 1989–2004 z dystansu i krytycznie ocenić, co zostało zrobione, a co zaniedbaliśmy. Jest to szczególnie ważne, ponieważ pierwsze 15 lat po transformacji miało poważny wpływ na kryzysy, problemy i wyzwania, przed którymi stoimy obecnie. Stawiamy umowną granicę jaką jest 2004 rok, czyli wejście Polski do Unii Europejskiej; ale w 2020 roku nie da się pisać tekstów o problemach uniwersalnych „urywających się” w 2004 roku. Ta granica jest jedynie symboliczna i artykuły, rzecz jasna, nie mogą się w wielu przypadkach kończyć się na refleksji dotyczącej tego roku, ponieważ niektóre skutki tych 15 lat dostrzec można dopiero dzisiaj.

Bardzo serdecznie zapraszamy Autorów z Polski i z zagranicy.

Potencjalne interesujące tematy mogą obejmować na przykład: relacje między polityką, społeczeństwem, gospodarką i prawem w Europie Środkowej i Wschodniej; pojęcia tranzytacji prawnej i transformacji prawnej w kontekście Europy Środkowej i Wschodniej; tożsamość prawną i kulturę prawniczą Europy Środkowej i Wschodniej, elementy zachodnich i wschodnich tradycji prawnych w systemach prawnych Europy Środkowej i Wschodniej; przekształcenia prawa konstytucyj-

nego; przekształcenia poszczególnych gałęzi prawa; instytucje prawne specyficzne dla Europy Środkowej i Wschodniej; sędziów, sądy i trybunały; genezę współczesnego kryzysu konstytucyjnego, społecznego i politycznego; praworządność, demokrację i neoliberalizm w Europie Środkowej i Wschodniej; globalizację a prawo w Europie Środkowej i Wschodniej; status prawny mniejszości; postkomunizm a prawo w Europie Środkowej i Wschodniej; rewolucję a prawo w Europie Środkowej i Wschodniej; społeczeństwo obywatelskie, rolę związków zawodowych i organizacji pozarządowych w transformacji prawnej; teorię prawa, filozofię prawa i socjologię prawa w Europie Środkowej i Wschodniej 1989–2004; kształcenie prawników po 1989 roku; upadek Związku Radzieckiego jako dekolonizację oraz postkolonializm w Europie Środkowej i Wschodniej; zachodnie poglądy na posocjalistyczną modernizację Europy Środkowej i Wschodniej i teorię orientalizmu; pozostałości i przetrwania socjalistycznej tradycji prawnej po 1989 roku; zmianę społecznej funkcji prawa postsocjalistycznego.

Numer 2/2020 będzie kontynuacją tematyki związanej ze szkolnictwem wyższym rozpoczętej przez numer specjalny 2/2019. Tom o szkolnictwie spotkał się z dużym zainteresowaniem Czytelników. Chcemy teraz podyskutować o nowych i tradycyjnych modelach kształcenia prawników.

Zapraszamy do przesyłania tekstów. Czekamy także na Autorów z zagranicy, którzy podzielą się z nami swoimi doświadczeniami.

Fundamentem ustawy 2.0 są nowe zasady ewaluacji działalności naukowej w Polsce. Efektywność naukowa jest teraz oceniana w zakresie dyscyplin. Ocena będzie dokonywana na poziomie uczelni, a nie, jak dotychczas, na poziomie wydziałów. Od rezultatów ewaluacji naukowej będzie zależeć nie tylko poziom finansowania uczelni, ale także kształcenie, m.in. posiadanie uprawnień czy swoboda uruchamiania nowych kierunków studiów oraz poziom kadry dydaktycznej.

Nowa ustawa zakłada, że realizacja nowego modelu zarządzania uczelnią wyższą powinna przynieść pozytywne skutki dla jakości nauki i kształcenia, w tym także zasadnicze podniesienie poziomu nauki i kształcenia prawników. Nie ma jednak wątpliwości, że sprawy kształcenia w ustawie nie zostały potraktowane jako pierwszorzędne, lecz zostały zepchnięte na margines. Oficjalnie ma to być zaleta ustawy: każda uczelnia ma je rozwiązać samodzielnie. Czy tak się stanie? Od początku prac nad ustawą dyskutowano głównie o radach uczelni, ewaluacji badań, umiędzynarodowieniu, mobilności itd. – sprawy dydaktyki akademickiej pojawiały się przy okazji. Chcemy uzupełnić tę lukę. Kształcenie prawników dla świata 4.0 powinno być zmodyfikowane.

Zapraszamy do dyskusji.

Przed przesłaniem artykułu prosimy przeczytać uważnie nasze instrukcje dla Autorów: <https://krytykaprawa.pl/resources/html/cms/FORAUTHORS>

Nadesłane artykuły: a) powinny przedstawiać oryginalne badania; b) nie mogą być wcześniej opublikowane; c) powinny mieć maksymalnie 42 000 znaków (łącznie ze spacjami, przypisami i bibliografią); d) powinny spełniać pozostałe kryteria czasopisma.

Akceptowane są artykuły w języku angielskim, francuskim, niemieckim, hiszpańskim, włoskim i polskim. Główną wersją czasopisma jest wersja elektroniczna.

Przewidywana data publikacji numeru 1/2020: marzec 2020 r., a numeru 2/2020: lipiec 2020 r.

Prof. dr hab. Jolanta Jabłońska-Bonca
Redaktor naczelny